

In navolging van het overheidsproject Veilige Publieke Taak heeft voormalig staatssecretaris Van Bijsterveldt (OCW) de aanpak van agressie en geweld tegen onderwijspersoneel tot een van de speerpunten van haar schoolveiligheidsbeleid gemaakt. Zij schreef zowel in 2007 als in 2009 een Veiligheidsbrief. Een van de aanbevelingen is dat onderwijspersoneel dat slachtoffer is van agressie en geweld en/of scholen aangifte bij de politie moeten doen.

Aangifte door het slachtoffer

Aangifte wordt in principe gedaan door de direct getroffene. Aangifte doen bij de politie is niets anders dan het doorgeven van een gepleegd strafbaar feit. Het strafbare feit kan een misdrijf of een overtreding zijn. De politie maakt hiervan proces verbaal op. Op basis van de aangifte kan vervolging plaatsvinden. Het Openbaar Ministerie kan soms ook zonder aangifte over gaan te vervolging.

Bewijsmateriaal

Om aangifte te doen is het van belang zoveel mogelijk bewijsmateriaal te verzamelen. Denk hierbij aan prints (screenshots computer), foto's (bijvoorbeeld van de vernieling of van het letsel van het slachtoffer), camerabeelden, situatieschetsen en eventuele gegevens van getuigen. Voor de aangifte zal de politie vragen wat er precies is gebeurd, van minuut tot minuut, van seconde tot seconde. Wat heeft de aangever gezien, gehoord, geroken, etc.? Ieder detail kan van belang zijn voor het politieonderzoek. Deze details zijn van groot belang tijdens het verhoor van een verdachte of getuige.

Anoniem blijven

Sommige slachtoffers aarzelen om aangifte te doen, omdat zij bang zijn voor represailles door de dader. In die gevallen is het goed te weten dat de mogelijkheid bestaat om elders domicilie te kiezen. Het slachtoffer kan in plaats van zijn of haar woonadres het adres van de school of het adres van het politiebureau opgeven. De eigen adresgegevens blijven dan uit het dossier. Het voordeel daarvan is dat het adres van het slachtoffer niet bekend wordt bij de dader. Dit biedt overigens geen volledige garantie dat het slachtoffer niet in het verdere vervolgingsproces betrokken wordt. Hoewel het in Nederland niet zo gebruikelijk is, kan het slachtoffer in een later stadium als getuige ter terechtzitting worden gehoord.

Aangifte door werkgever

Het komt voor dat het slachtoffer wel aangifte wil doen, maar daar zelf psychisch of fysiek niet toe in staat is. De schoolleiding kan dan, met een schriftelijke volmacht van de werknemer, namens hem of haar aangifte doen. De persoonlijke beleving van het personeelslid in kwestie, kan dan bijvoorbeeld via een schriftelijke verklaring in het proces-verbaal worden verwerkt. Voor de aangifte van een aantal strafbare feiten zoals belediging, bedreiging en mishandeling is de persoonlijke beleving van de betrokkene heel belangrijk.

In principe kan iedereen die kennis draagt van een strafbaar feit daarvan aangifte doen (**artikel 161 Wetboek van strafvordering**). Dat geldt dus ook voor de schoolleiding. De schoolleiding kan om verschillende redenen aangifte doen namens een personeelslid, bijvoorbeeld wanneer het personeelslid geen aangifte wil doen uit angst voor wraakacties.

Van de werkgever wordt verwacht dat hij zich extra inspant om zijn werknemer(s) te beschermen tegen *secundaire victimisatie*: het zich als het ware voor de tweede keer slachtoffer voelen. Dit kan gebeuren doordat de werknemer zich geconfronteerd ziet met negatieve sociale reacties, (onwillige) functionarissen en instanties die hen niet willen of kunnen helpen, en slopende langdurige, bureaucratistische, en dure rechterlijke procedures.

Aangifte als burgerplicht

Justitie ziet het als een burgerplicht om mee te werken aan de opsporing en vervolging van strafbare feiten, daarvan aangifte te doen en, als dat nodig is, ten overstaan van de rechter daarover te getuigen. In principe kan dus iedereen die kennis draagt van een strafbaar feit daarvan aangifte doen. Als het slachtoffer of de werknemer weigert om aangifte te doen, kan een willekeurige collega melding maken van het gebeurde bij de politie of de officier van justitie.

Aangifte of melding

In plaats van een officiële aangifte kan ook melding worden gedaan bij de politie. Er wordt dan geen aangifte opgenomen en dus ook geen onderzoek ingesteld. Een melding is altijd van belang, zeker wanneer andere aangiften of meldingen over dezelfde verdachte bij de politie binnenkomen. Ook bij een melding is het vaak mogelijk dat de politie de verdachte aanspreekt op zijn of haar gedrag. Melding kan worden gedaan door het slachtoffer, de werkgever of een willekeurige collega.

Meer informatie

- **Programma Veilige Publieke Taak**
- **Reactiemogelijkheden werkgevers met publieke taken in de aanpak tegen agressie en geweld** (pdf-bestand)
- CSV-infoblad **Geweld, melden of niet?** (pdf-bestand)
- **OCW-Kamerbrief januari 2009** (pdf-bestand)
- **OCW-beleidsbrief november 2007** (pdf-bestand)